

Η δράση του Συνηγόρου του Πολίτη για το Δικαίωμα στο Περιβάλλον

Ευαγγελία Κ.Μπαλλά

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη
Κύκλος Ποιότητας Ζωής

Ίδρυση & Εξέλιξη

Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι Ανεξάρτητη
Αρχή Συνταγματικά κατοχυρωμένη

- 1997 : Ιδρυτικός Νόμος 2477/1997
- 1998 : Έναρξη λειτουργίας
- 2003 : Νέο νομοθετικό πλαίσιο Ν. 3094/2003
- 1998-2010 : > 120.000 αναφορές

Αποστολή του Συνηγόρου του Πολίτη :

- Η **διαμεσολάβηση** μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη
 - Ο εντοπισμός και η καταπολέμηση της κακοδιοίκησης
- Η υπόδειξη των νομίμων λύσεων, η αποκατάσταση και τήρηση της νομιμότητας

Ο Συνήγορος του Πολίτη ΕΙΝΑΙ αρμόδιος για υποθέσεις που αναφέρονται:

- Σε υπηρεσίες του δημοσίου
- Σε ΟΤΑ (δήμοι, περιφέρειες)
- Σε ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ
- Σε υπηρεσίες κοινής ωφέλειας

ΔΕΝ είναι αρμόδιος για :

- Υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων
- Εάν έχουν περάσει 6 μήνες από τότε που διαπιστώθηκε η πράξη ή παράλειψη της υπηρεσίας
- Για πράξεις δικαστικών αρχών, ΝΣΚ κ.α.
- Για παροχή πληροφοριών και νομικών συμβουλών
- Για θέματα εξωτερικής πολιτικής και διεθνών σχέσεων
- Υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του Δημοσίου

Υποβολή αναφοράς στον Συνήγορο του Πολίτη

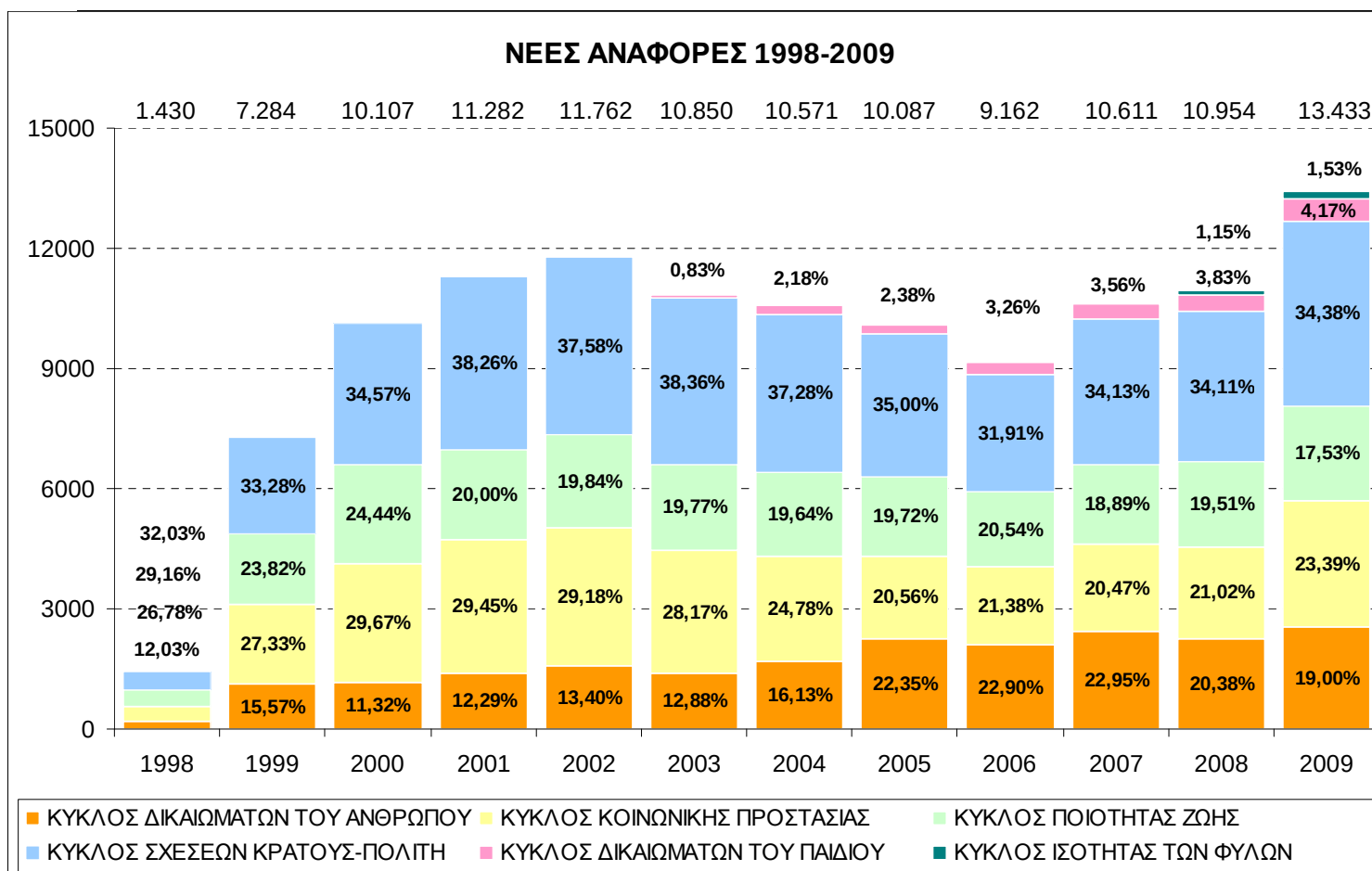
- Γίνεται με απλή αίτηση μέσω:
 - ταχυδρομείου
 - φαξ
 - αυτοπρόσωπης υποβολής
 - ηλεκτρονική υποβολή αναφοράς (στάδιο δημιουργίας υποδομής)
- **Απαραίτητη προϋπόθεση Διαμεσολάβησης :**
η προηγούμενη έγγραφη αίτηση προς την αρμόδια υπηρεσία
- **Στην αναφορά πρέπει να αναφέρονται:**
 - συνοπτικά το πρόβλημα
 - η εμπλεκόμενη δημόσια υπηρεσία
 - οι ενέργειες που έχουν γίνει από τον αναφερόμενο πολίτη

Κύκλοι Συνηγόρου του Πολίτη

- Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας
- Κύκλος Ποιότητας Ζωής
- Κύκλος Σχέσεων Κράτους-Πολίτη
- Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού (2003)
- Κύκλος Ισότητας των Φύλων (2006)

Κατανομή αναφορών ανά Κύκλο ΣΤΠ

>120.000 αναφορές ΣΤΠ

Αντικείμενο του Κύκλου Ποιότητας Ζωής

- Ο Συνήγορος του Πολίτη (**Κύκλος Ποιότητας Ζωής**)
εξετάζει αναφορές που σχετίζονται με:
- παραβιάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας,
 - υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος,
 - αυθαίρετες παρεμβάσεις στο οικιστικό και πολιτιστικό περιβάλλον,
 - γενικότερη υποβάθμιση της ποιότητας ζωής.
-
- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό ΚΠΖ
 - 14 Νομικοί
 - 9 Μηχανικοί
 - 5 Θετικών Επιστημών
 - 4 Αρχαιολόγοι
 - 1 Πολιτικός Επιστήμονας

Μέθοδοι και Πρακτικές του Σ.τ.Π. για το περιβάλλον

Για το σκοπό αυτό, ο Συνήγορος του Πολίτη χρησιμοποιεί, κατά περίπτωση, τα μέσα που του παρέχει ο καταστατικός του νόμος (Ν. 3094/2003), όπως:

- συστηματική **προφορική** και **γραφτή επικοινωνία** με τις αρμόδιες υπηρεσίες
- **αυτοψίες, επίσκεψη** κλιμακίων της Αρχής στις έδρες κρίσιμων υπηρεσιών, διοργάνωση συναντήσεων εργασίας με τις αρμόδιες υπηρεσίες
- σύνταξη, μετά το πέρας της έρευνας, **πορισμάτων** που γνωστοποιούνται στους αρμόδιους Υπουργούς αλλά και στην κοινή γνώμη,
- **παραπομπή** των υπευθύνων λειτουργών ή **υπαλλήλων** στις αρμόδιες εποπτικές αρχές για **άσκηση πειθαρχικού ελέγχου**, όταν διαπιστώνεται άρνηση συνεργασίας με την Αρχή,
- καθώς και **παραπομπή του φακέλου** της υπόθεσης στις αρμόδιες **εισαγγελικές αρχές**, αν προκύψουν αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης.
- Επίσης, μέσω της Ετήσιας Έκθεσής του, ο Συνήγορος του Πολίτη υποδεικνύει γενικότερες **προτάσεις** και **μέτρα** που απορρέουν από την συσσωρευμένη εμπειρία του και κρίνονται απαραίτητες για τη **βελτίωση της ισχύουσας νομοθεσίας** και της **λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης**.

Μέθοδοι και Πρακτικές του Σ.τ.Π. για το περιβάλλον

Δημοσιοποίηση σημαντικών υποθέσεων κακοδιοίκησης
<http://www.synigoros.gr/perivallon/>
Αυτεπάγγελτη παρέμβαση της Αρχής

**Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν εκδίδει εκτελεστές
διοικητικές πράξεις & δεν υποκαθιστά τη
διοίκηση**

Εάν διαπιστώσει παραβίαση του δικαιώματος σε ένα καθαρό περιβάλλον

- Ζητά ανάκληση της απόφασης ή του μέτρου που αφορά τον πολίτη
- Διατυπώνει συστάσεις –προτάσεις προς τις υπηρεσίες
- Ζητά την επιβολή προστίμων και άλλων κυρώσεων
- Διατυπώνει νομοθετικές και οργανωτικές προτάσεις
- Συνεργάζεται με άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς για την προστασία του περιβάλλοντος
- Υποβάλλει στους αρμόδιους υπουργούς πορίσματα με τις προτάσεις του
- Συντάσσει ειδικές εκθέσεις για θέματα μείζονος σημασίας τις οποίες υποβάλλει στον πρωθυπουργό και την Βουλή

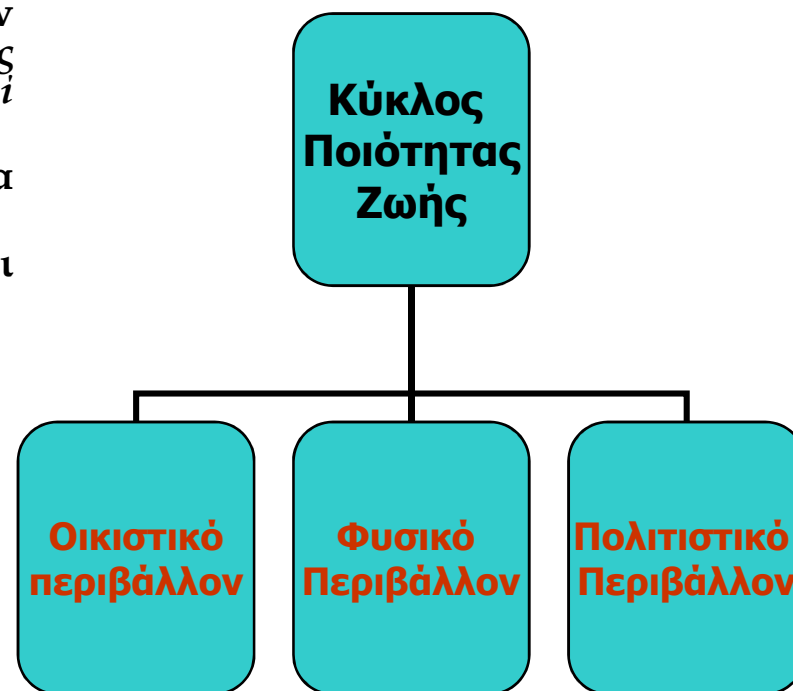
Κύκλος Ποιότητας Ζωής

Ενδεικτικές περιπτώσεις παρέμβασης:

Αυθαίρετες παρεμβάσεις σε οικιστικό & πολιτιστικό περιβάλλον

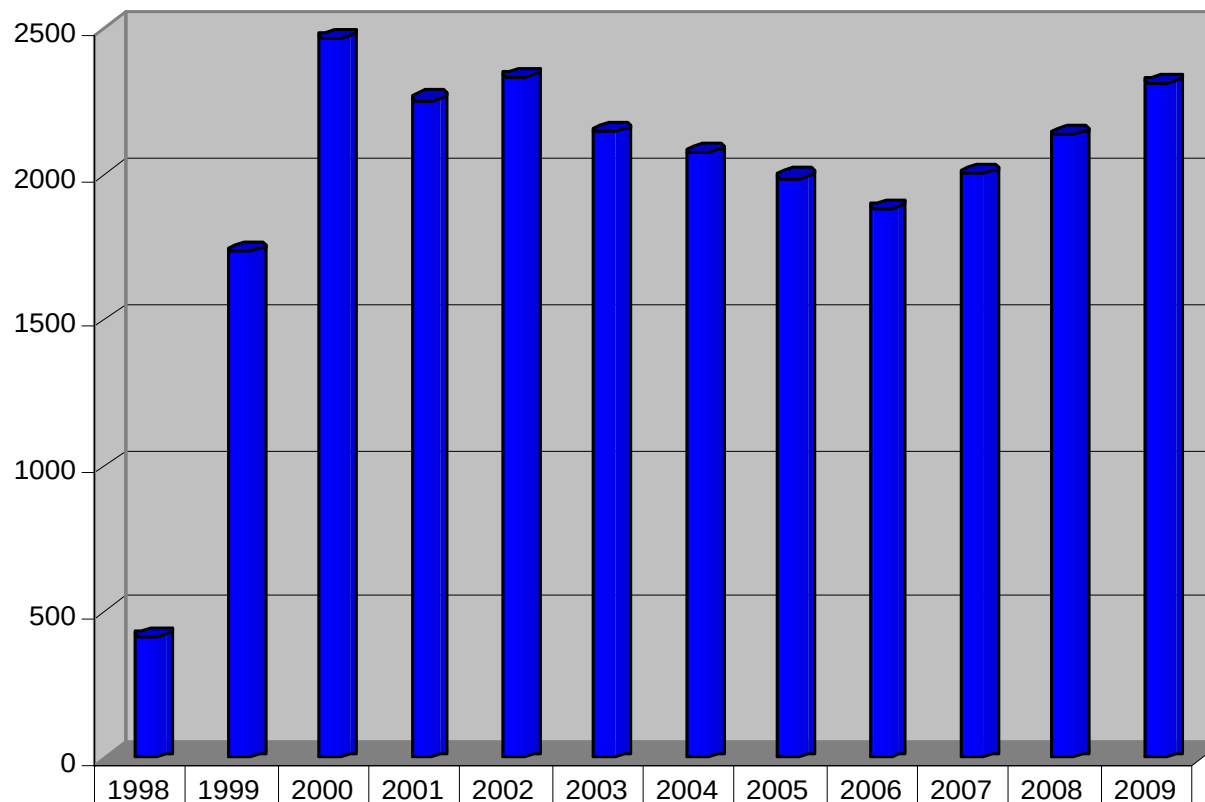
Αδειοδότηση, εγκατάσταση και λειτουργία βασικών έργων υποδομής (ΧΥΤΑ, έργα ΑΠΕ, δίκτυα ύδρευσης και εγκαταστάσεις διυλιστηρίων νερού, βιολογικοί καθαρισμοί, δίκτυα αποχέτευσης)

- Πολυετείς δεσμεύσεις ιδιοκτησίας για αρχαιολογικούς ή πολεοδομικούς σκοπούς
- Διαδικασίες χαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων και λειτουργίας επιτροπών δασικών αμφισβητήσεων
- Διερεύνηση νομιμότητας αδειοδότησης και λειτουργίας επιχειρήσεων (ΚΥΕ)
- Ποιότητα υδάτινου περιβάλλοντος (θάλασσες, λίμνες, ποτάμια)
- Ηχορύπανση από διάφορες πηγές θορύβου (λειτουργία ΚΥΕ, κλιματιστικά, δίκτυα μεταφορών)
- Ατμοσφαιρική ρύπανση από βιομηχανίες
- Λειτουργία και συντήρηση κοινοχρήστων χώρων, πρόσβαση σε δημόσιους χώρους
- Πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία
- Εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας κ.ά

Κύκλος Ποιότητας Ζωής

Αριθμός αναφορών Κύκλου Ποιότητας Ζωής /έτος

■ Αριθμός αναφορών

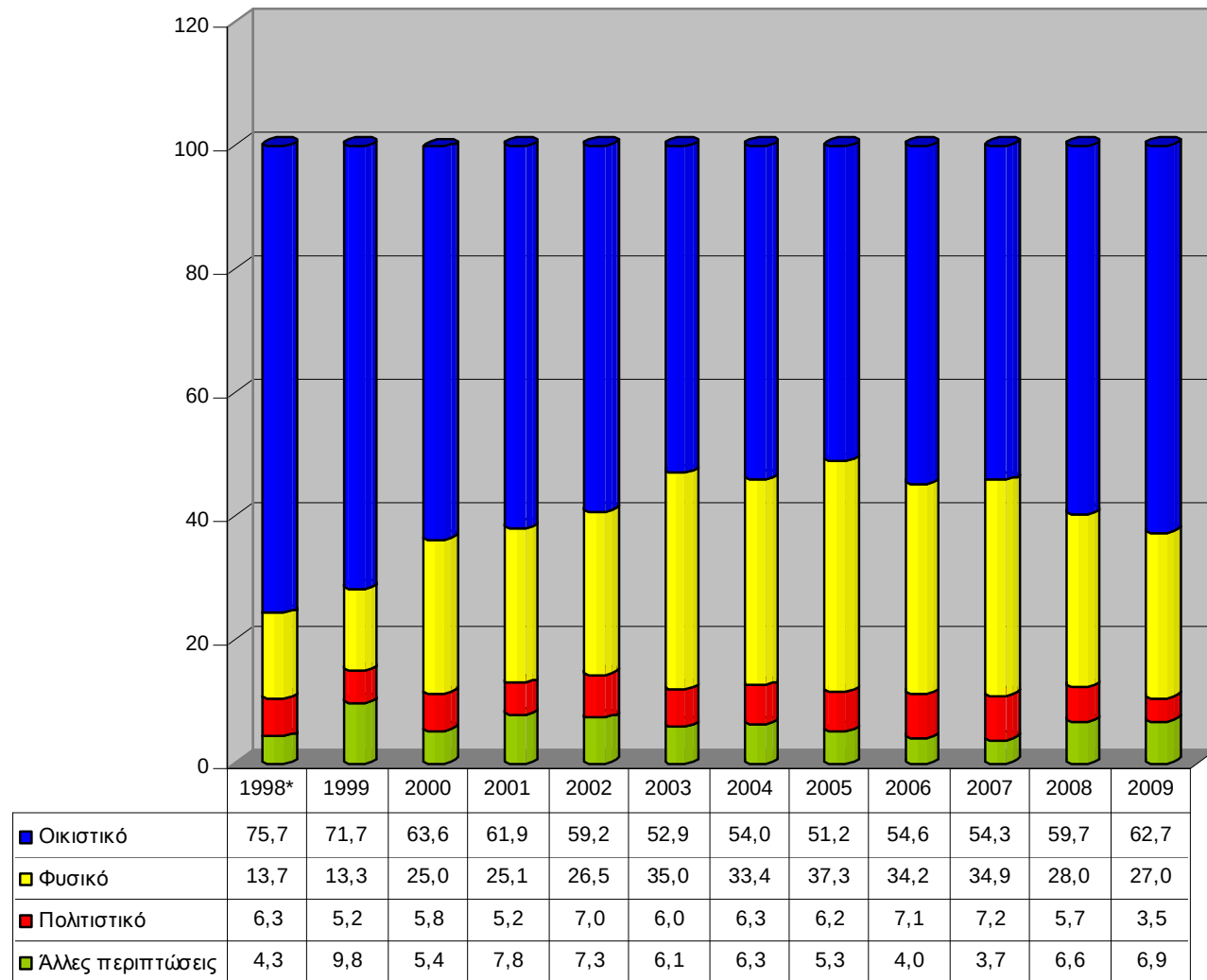
1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
417	1735	2470	2256	2334	2145	2076	1989	1882	2004	2137	2313

Κ.Π.Ζ.
25.000

20% του
συνόλου
των
αναφορών
στον ΣΤΠ

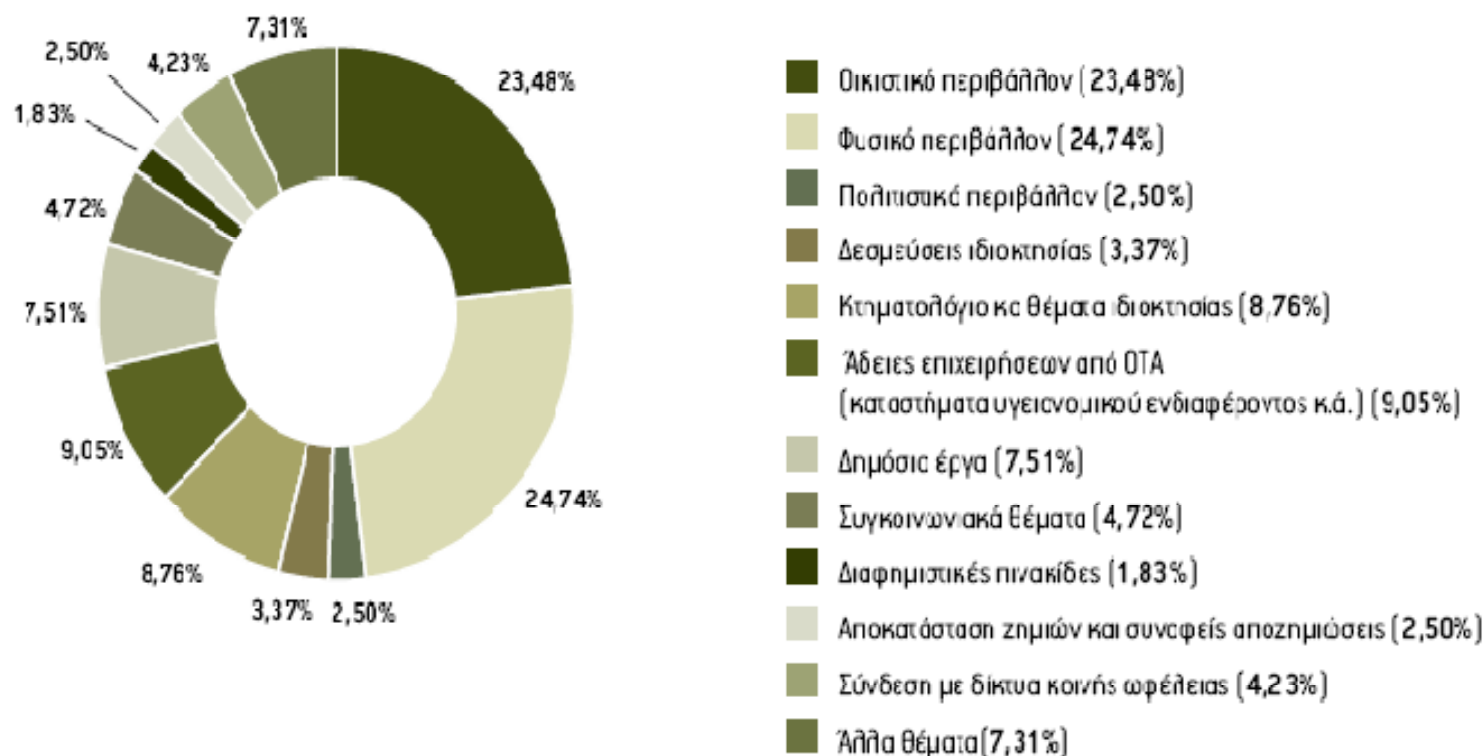
Θεματικές κατηγορίες των αναφορών του Κύκλου Ποιότητας Ζωής/Ετος
(*1998:Οκτώβριος-Δεκέμβριος)

Στατιστικά Στοιχεία 2009

http://www.synigoros.gr/annual09/poiotita_zwis.pdf

ΓΡΑΦΗΜΑ 12 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Έργο Κύκλου Ποιότητας Ζωής

ΕΘΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

- ❑ 25.000 αναφορές (20% του συνόλου του ΣτΠ)
- ❑ 2 Ειδικές Εκθέσεις
- ✓ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ, ΣΤΕΡΗΣΗ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ (Απρίλιος 2005)
- ✓ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΕΡΑΙΕΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ, (Νοέμβριος 2003)
- ❑ > 100 πορίσματα
- ❑ 70 υποθέσεις παραπομπή για ποινικό έλεγχο στον εισαγγελέα
- ❑ Νομικός Οδηγός για το Περιβάλλον (2009)
- ❑ Ημερίδες για τα Δάση (2006), Προστασία Λιμνών (2008)

ο ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΡΑΣΗ

- ❑ Πρόγραμμα **ΕΥΝΟΜΙΑ** στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης
 - Εκπαιδευτικό Σεμινάριο (2005, Λαιμός Πρεσπών),
 - Διασυνοριακή Συνεργασία (2009),
 - Διεθνές Σεμινάριο (2009)
- ❑ Συμμετοχή σε συνέδρια, fora (Διεθνούς Επιστημονικής Κοινότητας για το περιβάλλον, Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ.α.) για την παρουσίαση του έργου του ΣτΠ για το Περιβάλλον, ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας για την βελτιστοποίηση της δράσης μας

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Βασικές Διαπιστώσεις ΣτΠ:
Προβλήματα και αιτίες
κακοδιοίκησης στο Οικιστικό,
Φυσικό και Πολιτιστικό Περιβάλλον

Οικοδομικές Άδειες- Αυθαίρετα

Κύρια προβλήματα:

- Έλλειψη απάντησης ή προσήκουσας αιτιολόγησης στις αιτήσεις των πολιτών από τις Πολεοδ.Υπηρεσίες
- καθυστέρηση στην έκδοση οικοδομικών αδειών
- Προβλήματα σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας περί αυθαιρέτων
- Καθυστερήσεις στη διενέργεια αυτοψιών, στην εκδίκαση ενστάσεων κατά εκθέσεων αυτοψίας, στην επιβολή και βεβαίωση προστίμων (*απώλεια δημοσίων εσόδων*) και στην κατεδάφιση αυθαιρέτων (*συχνά λόγω επικαλούμενης αδυναμίας συγκρότησης συνεργείων κατεδάφισης*)

Οικοδομικές Άδειες- Αυθαίρετα

Αιτίες

- Πολεοδομική παραβατικότητα & μακροχρόνια ανοχή της αυθαίρετης δόμησης. Απουσία ελεγκτικών μηχανισμών μετά την έκδοση της οικοδομικής αδείας
- Ελλιπής στελέχωση και μηχανοργάνωση των αρμόδιων πολεοδομικών υπηρεσιών
- Πολυνομία, πληθωρισμός και πολυπλοκότητα της πολεοδομικής νομοθεσίας
- Ελλιπής καταγραφή και οριοθέτηση προστατευτέων περιοχών της χώρας

- **Σοβαρές καθυστερήσεις στην έγκριση και εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων και μακρόχρονιες δεσμεύσεις ιδιοκτησιών για πολεοδομικούς σκοπούς**

Η διατήρηση της ιδιοκτησίας υπό καθεστώς απαλλοτρίωσης ή υπό πολεοδομική επιβάρυνση (στην περίπτωση των κοινωφελών χώρων) υπερβαίνει στις πολλές περιπτώσεις τα 20 έτη. Δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις διατήρησης της δέσμευσης πέραν των 30 ή 40 ετών.

Δεσμεύσεις ιδιοκτησιών για αρχαιολογικούς σκοπούς

Κύρια προβλήματα:

- Δέσμευση ιδιοκτησιών χωρίς κήρυξη απαλλοτρίωσης και αδυναμία καταβολής των οφειλόμενων αποζημιώσεων.
- Στέρξη ή περιορισμός της κατά προορισμό χρήσεως ακινήτων για την προστασία και ανάδειξη αρχαιοτήτων.
- Δέσμευση ιδιοκτησίας λόγω διενέργειας ανασκαφών
- Εκκρεμείς πράξεις οριοθέτησης ή αναοριοθέτησης αρχαιολογικών χώρων
- Επακριβής καθορισμός των όρων δόμησης ή άλλων περιορισμών σε ζώνες β' προστασίας αρχαιολογικών χώρων

Φυσικό περιβάλλον

Προστασία δασών

Κύρια προβλήματα:

- Πράξεις χαρακτηρισμού: προσωρινή επίλυση αμφισβητήσεων σχετικά με τον χαρακτήρα μίας έκτασης ως δασικής ή μη
- Μακρόχρονη καθυστέρηση κατά τη διαδικασία έκδοσης των πράξεων χαρακτηρισμού και κατά την εκδίκαση των αντιρρήσεων
- Επεμβάσεις και έργα σε δασικές περιοχές χωρίς έγκριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες
- Έλλειψη δασικών χαρτών και δασολογίου
- Καθυστέρηση κήρυξης αναδασωτέων εκτάσεων και εκπόνησης αντιπλημμυρικών έργων
- Έλλειψη κανονιστικού πλαισίου για τη λειτουργία και τον τρόπο ελέγχου αθλητικών – τουριστικών δραστηριοτήτων σε εθνικούς δρυμούς

Περιβαλλοντική αδειοδότηση

Κύρια προβλήματα:

- Ανακολουθίες και ζητήματα από την κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων (*υποβάθμιση, απαλλαγή από την περιβαλλοντική αδειοδότηση*),
- Μη τήρηση των διαφόρων σταδίων περιβαλλοντικής αδειοδότησης (*γνωμοδοτήσεις, δημοσιοποίηση, σύνταξη εξειδικευμένων μελετών, κλπ.*)
- Ελλιπής έλεγχος τήρησης περιβαλλοντικών όρων,
- Ανεπαρκής θεώρηση εναλλακτικών λύσεων,
- Υλοποίηση/ λειτουργία έργων άνευ έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

Φυσικό περιβάλλον

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Περιβαλλοντική αδειοδότηση

Διαπιστώσεις:

- Λειτουργία εγκαταστάσεων χωρίς την απαραίτητη ανανέωση των περιβαλλοντικών όρων
- Ελλείψεις ως προς την εξειδίκευση του περιεχομένου των περιβαλλοντικών όρων
- Αδυναμία παρακολούθησης των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων
- Μη συμμόρφωση στις υποδείξεις των αρμοδίων υπηρεσιών
- Ανοχή της διοίκησης και αποχή από την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων

Το Δικαίωμα στο Περιβάλλον

- *Κοινωνικό Δικαίωμα ;*
- *Υποχρέωση ;*
- *Ή Ατομικό Δικαίωμα ;*
- Ήδη από τη δεκαετία του 1970, ως προϊόν της έντονης βιομηχανικής ανάπτυξης των αναπτυγμένων χωρών και των διαφαινόμενων επιπτώσεων στο περιβάλλον, ξεκίνησε έντονος προβληματισμός γύρω από το *δικαίωμα στο περιβάλλον* με περιεχόμενο:
- Υφίσταται το δικαίωμα στο περιβάλλον;
- Ποιος έχει το δικαίωμα άσκησης ένδικης προστασίας ;
- Είναι ατομικό ή κοινωνικό δικαίωμα ;

Το Δικαίωμα στο Περιβάλλον

- Στην «Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα» των Η.Ε., αλλά και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου δεν γίνεται ρητή αναφορά στο δικαίωμα στο περιβάλλον σαν ανθρώπινο δικαίωμα
- Υπογραφή μεγάλου αριθμού διεθνών συμβάσεων και συνθηκών για την προστασία του περιβάλλοντος, γεγονός που αποδεικνύει την αξία που αποδίδει η διεθνής κοινότητα στο περιβάλλον
- Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Συνθήκη Ε.Κ., η Διακήρυξη του Ρίο, η Agenda 21

Το Δικαίωμα στο Περιβάλλον

- 1^η Αρχή της Διακήρυξης της Στοκχόλμης: σύνδεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προστασίας του περιβάλλοντος: *Το άτομο έχει το θεμελιώδες δικαίωμα στην ελευθερία, στην ισότητα, στους επαρκείς όρους ζωής, σε **μία ποιότητα περιβάλλοντος** που επιτρέπει μία ζωή με αξιοπρέπεια και ευημερία.*
- Ψήφισμα 45/94 Γενική συνέλευση των Η.Ε.: επιβεβαίωση της Διακήρυξης της Στοκχόλμης

Το Δικαίωμα στο Περιβάλλον

- Το (μικτό) Δικαίωμα στο περιβάλλον :
- Ατομικό & Κοινωνικό (άρθρο 24 , παρ.1. εδ.α Σύνταγμα)
- Θεσπίζει την υποχρέωση του Κράτους για λήψη θετικών μέτρων (κοινωνικό δικαίωμα) για την προστασία του περιβάλλοντος, το οποίο ανάγεται σε **αυτοτελές προστατευόμενο αγαθό**, όσο και αποχή από ενέργειες που μπορούν να το βλάψουν (ατομικό δικαίωμα).
- Ο εξατομικευμένος χαρακτήρας του Δικαιώματος στο Περιβάλλον επιβεβαιώθηκε και από την κύρωση εκ μέρους της Ελλάδας της Σύμβασης του Aarhus που θεσπίζει την ενεργό συμμετοχή των πολιτών σε όλα τα στάδια προστασίας του περιβάλλοντος, αρχίζοντας από την λήψη της απόφασης μέχρι την εφαρμογή της.

Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού

- Η Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (Ν. 2101/1992) διακηρύσσει ότι :

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε ένα **αξιοπρεπές επίπεδο ζωής** ώστε να έχουν ομαλή σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη.

- Υποχρέωση της Πολιτείας για την εξασφάλιση ενός ποιοτικού βιοτικού επιπέδου (**άρθρο 27 της Σύμβασης**).
- Το δικαίωμα των παιδιών στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη (**άρθρο 6 της Σύμβασης**).

Τρόποι δράσης του πολίτη & Πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία

Γενικό δικαίωμα πληροφόρησης: «η αρμόδια αρχή υποχρεούται να απαντά σε αίτηση πληροφοριών εφόσον αυτό προβλέπεται από το νόμο» (άρθρο 10 παρ. 3 του Συντάγματος)

- ❑ **Συνθήκη του Άαρχους 1998**
- ❑ **N. 3422/2005 (ΦΕΚ Α 303/13-12-2005)**
- ❑ Κύρωση της Συνθήκης για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και τη πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα
- ❑ **Νέα Οδηγία 2003/4/ΕΚ** για την περιβαλλοντική πληροφόρηση – ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο **ΚΥΑ 11764/653/2006 (ΦΕΚ 327 Β/18.03.2006)**
- ❑ **Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στη πληροφόρηση**
- ❑ Η πληροφόρηση αυτή πρέπει να παρέχεται με σκοπό την προαγωγή της κοινωνικής, πνευματικής και ηθικής ευημερίας του ανήλικα, καθώς και της σωματικής και πνευματικής του υγείας (**άρθρο 17 της Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού**).

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Δράση Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΣτΠ **Κύκλοι Ποιότητας Ζωής-Δικαιωμάτων του Παιδιού**

Ομάδα Περιβ.Εκπαίδευσης ΣτΠ

Χ.Αθανασοπούλου, Μ.Αποστόλου, Β.Βρεττού, Σ.Παπαδημητρίου, Β.Τριάντη

Στόχος Δράσης Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του ΣΤΠ/ΚΠΖ- ΚΔΠ

- Η δωδεκαετής εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη ως προς την αντιμετώπιση κρίσιμων περιβαλλοντικών προβλημάτων, θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στην **ευαισθητοποίηση, ενεργοποίηση** και **δράση** των **πολιτών**, ιδίως δε στον τομέα **ανάπτυξης περιβαλλοντικής συνείδησης** μέσω της **περιβαλλοντικής εκπαίδευσης παιδιών και εφήβων** ειδικά ως προς την **γνώση** του **δικαιώματός τους σε ένα καθαρό περιβάλλον** και ταυτόχρονα της **υποχρέωσης** (ατομική και συλλογική ευθύνη) για την προστασία του περιβάλλοντος

Πρόταση Θεματικών Σ.τ.Π. για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Βασικές θεματικές

- Κοινόχρηστοι χώροι
(δρόμοι, πλατείες, πάρκα,
πεζοδρόμια)
- Απορρίμματα
(αστικά, στερεά
απορρίμματα, υγρά
απόβλητα)
- Νερό
(Υγρότοποι, Ποιότητα
Πόσιμου)

Παραδείγματα

- Κατάληψη πεζοδρομίων
από Καταστήματα
Υγειονομικού
Ενδιαφέροντος (π.χ.
καφετέριες)
- Συντήρηση-καθαρισμός
πάρκων & παιδικών χαρών
- Διαχείριση (αποκομιδή &
διάθεση) απορριμμάτων,
κάδοι απορριμμάτων
- Χωροθέτηση ΧΥΤΑ,
- Υποβάθμιση υγροτόπων

Ενδεικτικά παραδείγματα - Επιτυχής διαμεσολάβηση

I. Διοχέτευση υγρών αποβλήτων & όμβριων υδάτων από τον **διεθνή αερολιμένα Αθηνών**

Μετά τη διαμεσολάβηση του ΣΤΠ εκπονήθηκαν και εγκρίθηκαν οι σχετικές μελέτες για την επεξεργασία και διάθεση των υγρών βιομηχανικών αποβλήτων.

II. Πράξεις κακοδιοίκησης και παραλείψεις του Δήμου Κερκίνης στη **λίμνη Κερκίνη**

Η σχετική αναφορά υποβλήθηκε το έτος 2005 και αφορούσε την παράνομη λειτουργία αναψυκτηρίου στην παρόχθια περιοχή 'Λιμανάκι' της λίμνης Κερκίνης. Η κατεδάφιση ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2008.

III. Κατάληψη κοινοχρήστου χώρου στο **Κονώνειο Τείχος**

- . Η αναφορά υποβλήθηκε το 2002.
Εμπλεκόμενοι φορείς : Δήμος Πειραιά, Δ/νση Πολεοδομίας του Δήμου Πειραιά, Δ/νση Αστυνομίας Πειραιά, αρμόδιες αρχαιολογικές υπηρεσίες.
- . Αύγουστο 2006 κατεδάφιση των αυθαίρετων κατασκευών από την Πολεοδομία του Δήμου Πειραιά και την έναρξη των σχετικών εργασιών ανάδειξης και αποκατάστασης του χώρου από την αρμόδια αρχαιολογική υπηρεσία.

Ανάπτυξη δράσης Περιβ/κής Εκπαίδευσης ΣΤΠ: Μεθοδολογία

1. Επιλογή περιορισμένου αριθμού σχολείων Β'θμιας Εκπαίδευσης σε **Αττική – Θεσσαλονίκη**, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων
2. Προετοιμασία υλικού από Συνήγορο του Πολίτη και **ανάρτησή του στην ιστοσελίδα για το περιβάλλον** (περιλαμβάνει Ετήσιες Εκθέσεις, Πορίσματα, Συνόψεις Διαμεσολάβησης κ.α. κυρίως για τις προαναφερθείσες 3 θεματικές ενότητες)
3. Συνεργασία Ειδικών Επιστημόνων της Ομάδας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΣΤΠ με τους υπεύθυνους περιβαλλοντικής εκπαίδευσης των σχολείων που έχουν επιλεγεί για την παροχή κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τον σχεδιασμό δράσεων τοπικής έρευνας και ανάπτυξης δημοσίου διαλόγου
4. Ενημέρωση μαθητών για το θέμα που έχει επιλεγεί και συνάντηση με το προσωπικό του Συνηγόρου για ανταλλαγή απόψεων και ιδεών
5. Διεξαγωγή έρευνας από τους μαθητές στην περιοχή τους σχετικά με το θέμα που έχουν επιλέξει με διάφορους τρόπους (συλλογή σχετικού υλικού, συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, φωτογραφίες, βίντεο κλπ)
6. Διοργάνωση δημόσιας εκδήλωσης, στο τέλος του σχολικού έτους, στην οποία οι μαθητές θα παρουσιάσουν το προϊόν της εργασίας τους και θα ακολουθήσει δημόσια συζήτηση με εκπροσώπους φορέων, οργανώσεων και μελών της κοινότητας.